

פרוטוקול מס' 261

מישיבת ועדה הכלכלה
יום ד', כ"ט בטבת תשל"ז - 19.1.77, שעה 8.30

נכחו:

חברי הוועדה:
י. הורביץ - היו"ר
א. אבטבי
י. בארי
פ. גרופר
מ. דרובלס
ע. הדר
א. זילברברג
א. לבנבראון
א. לבני
י. פרפק

מוזמנים:
ש. רוחם - משרד הפנים

ת. שרבף - יו"ר מועצה אזורית מרחבים
ח. צפירי - מושב פטיש
ר. מוסבי - מושב פטיש
י. רחמני - מושב אשכול

יועץ כלכלי ומזכיר הוועדה: ד. לב

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: המשך הדיון על הצעה במושב פטיש ובתחום המועצה האזורית מרחבים.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. הורביץ:

המשד הדיון על הנעשה במושב פטיש ובתחום המועצה האזורית מרחבים

היום אנחנו רוצים לשמוע על התייחסות משרד הפנים לנושא זעל חלקו בביקורת לגבי נוהלי המועצה.

ש. רוחם:
 אתייחס לאוחו סעיף הנוגע למשרד הפנים - בניית הבתים במושב פטיש: בשנת 1972, מחוסר קבלנים באוחה תקופה, התקשר משרד השיכון עם המועצה האזורית לשם בניית הבתים בפטיש. המועצה הוציאה מכרז על בניית 80 בתים וחתמה חוזה, כנראה עם קבלן משנה. מ-1972 עד 1976 ביצעו, לפי ספרי המועצה, עבודות בסכום של 15.5 מליון ל"י. על סכום זה קיבלו ממשרד השיכון כ-6 מליון ו-171 אלף ל"י; מן החושבים - מליון ו-107 אלף ל"י; הלוואות מהבנקים, שאושרו על-ידי הממונה על המחוז - 910 אלף ל"י; ומארגון קניוח הנגב - 3 מליון ו-870 אלף ל"י. הוסבר לנו על ידי המועצה שהחוב של המועצה הוא לענין זה של ארגון הקניוח.

י. כהן:
 החוב של כ-3 מליון ל"י הוא חוב המושב פטיש לארגון?

ש. רוחם:
 זה חוב המועצה האזורית.

היו"ר י. הורביץ:
 מה קיבלו המושב או המועצה מן הארגון עבור הבתים?

ש. רוחם:
 הארגון נחן להם את הכסף לכל מיני דברים. במקום לשלם לארגון עבור אספקה השאירו את החוב פתוח כדי לממן את החסר עד שיקבלו את כל הכסף. סימון הניינים כ-3 מליון ו-370 אלף ל"י.

בנוסף לכך חייבים עדיין לקבלן מליון ורבע ל"י, ואילו משרד השיכון חייב כמליון וחצי ל"י.

ח. שורבף:
 לאחר שבדקנו עם המבקרים מחברר שהחוב של משרד השיכון הוא 2.5 מליון ל"י.

י. כהן:
 משרד השיכון טוען שהוא לא חייב.

ש. רוחם:
 אחמול דיברתי עם אבני והוא הבטיח לתח חשובה.

בדקנו באיזו מידה חייב המושב בסכומים המקבילים, ולגבי החשבונו הסופיים שיכולים לחלק אותם הודיעו למושב על חיוב. בינתיים החקבלו מן המושב שטרות בסכום של 5 מליון ו-500 אלף ל"י על חשבון יתרת החוב ועכשיו הטלנו על וואה החשבון יחד עם הנהלת החשבונות לעשות חשבון באלו תאריכים הוציאה המועצה את הכסף למימון, באיזה תאריכים קיבלה כסף ובהתאם לכך לחייב אותה ברבית. כל המספרים שאני אומר הם על סמך דו"חות שקיבלתי.

היו"ר י. הורביץ:
 כמה דו"חות קיבלת?

ש. רוחם:
 שניים.

היו"ר י. הורביץ:
 האם נוכל לקבל אותם?

ש. רוחם:
 רק העתק.

היו"ר י. הורביץ:
 אני מבקש את שניהם.

י. כהן:
 מחי ניחנו השטרות של 5 מליון ל"י?

בימים האחרונים, ב-14 בדצמבר.

ש. רותם:

לאילו תאריכים השטרות?

היו"ר י. הורביץ:

זמן הפרעון הוא מאפריל 1977 עד יולי 1979.

ש. רותם:

במכתב למועצה נאמר שהודיעו לוועד פטיש

ב-27 בדצמבר שהחשבוץ הסופי בקשר לרבייה ייעשה כשיגמרו את כל החשבונות.

איזו רבייה?

היו"ר י. הורביץ:

נעשה עם המועצה את חשבוץ הרבייה בדיוק לפי

ש. רותם:

מה שהיא משלמת: אם היא משלמת לאוגון הקניוח

ב-32%, חהיה הרבייה 32%; אם השתמשה בכסף שקיבלה כהלואאה למימון ב-9% וצמוד, יחייבו לפי הצמוד וב-9% רבייה.

האם אלה הוראות בכחב?

היו"ר י. הורביץ:

כן.

ש. רותם:

ביקשתי לעשות כל חשבוץ בודד ובהתאם לכך הודענו גם למועצה. יש גם סיכום עם ראש המועצה בענין זה והדבר יחייב אותם.

בעיה אחרת שהתעוררה על ידי רואה החשבוץ - ואני לא חמים דעים אחר - היא הבעיה של הוצאות מינהל שהמועצה צריכה כביכול לשלם אותן. ביקשתי לברר אם על ידי ביצוע עבודה זו קיבלה המועצה עובדים נוספים. אם יתברר שלא, אנחנו רואים את כל הנושא כאחת הפעולות הרגילות של המועצה - לעזור למקומות בכל מיני שירותים. לגבי הוצאות ספציפיות לאותו מפעל, המועצה תחייב. המבנה של המועצות האזוריות הוא כך שהן מנהלות הרבה דברים עבור הישובים, בחלק אפילו דברים כלכליים. אנחנו רוצים שההפרדה לא תהיה חזקה כל כך והרבה פעמים המועצה תגלוץ הלוואות, כי הבנקים ומוסדות כספיים אינם מוכנים לחת הלוואה לישוב זה או אחר.

אני חייב לציין - וברוחי זאת עם הממונה על המחוז - שלא היה הסכם מאושר בין פטיש לבין המועצה שאושר על ידי הממונה על המחוז. כששאלתי אותו למה לא אושר החוזה השיב שהוא ראה פעולה זו כאילו הייתה הסכם בין פטיש לבין משרד השיכון והמועצה ולא סידר את אישור החוזה. לדעתי זה לא היה נכון וצריך היה לבקש את אישור החוזה.

למעשה המועצה היא החייבת.

היו"ר י. הורביץ:

ש. רותם: המועצה חייבת לגבי הקבלנים. היא עשתה את המכרז וביצעה את העבודות על אחיותה, היא גם שאחראית על ההלוואות. סידור זה צריך היה לקבל אישור ולא קיבל. הפניתי חשומת ליבו של ראש המועצה לכך והוא טען שחשב שאין צורך לעשות אישור כי לא מדובר בפעולה של המועצה, אלא בתיווך. זו נקודה שלא הייתה בסדר בנושא זה. אנחנו עומדים על כך ומחייבים את פטיש.

מאחר שמאז מסרו את העבודות הייתה מלחמה וכחוצאה מכך ההתייקרויות הגדולות שאלתי את ראש המועצה אם פנה למשרד השיכון, כפטרון לענין זה, כדי לקבל איזו שהיא עזרה - לא הלוואה - למושבים האלה, כי לפי החשבוץ שלי יצטרך כל אחד מן המשככנים לשלם כרבע מליון ל"י פלוס הוצאות רבייה והצמדה ובוודאי יהיה קשה להם לעמוד בזה. ראש המועצה השיב לי שמנהלים משא ומתן עם כל הנוגעים לכך ויראו מה העניין.

למה כל משתכן ישלם רבע מליון ל"י?

פ. גרופר:

ש. רותם:
15.5 מליון ל"י פלוס הצמדה, פלוס הוצאות מימון יגיעו בוודאי ל-20 מליון ל"י. אם אני מחלק 20 מליון ל"י ל-80 איש, אני מגיע לכך שכל אדם יצטרך לשלם כרובע מליון ל"י, וזה יתוסף עוד על כל הוצאות המימון.

ע. הדר: על זה יש כיסוי של משה השיכון?

ש. רותם: נניח שיהיה.

י. כהן: (א) מדברך אני מבין כי היות והמועצה הפכה להיות קבלן היא היתה הייתה לקבל אישור או מן הממונה על המחוז או ממשרד הפנים והיא לא קיבלה אישור כזה. האם בכלל יש למועצה מנגנון טכני או ביצועי לבצע בניה? האם קיים בכלל דבר כזה שכאשר אין קבלנים הופכים מועצה לקבלן?

(ב) האם אתם מפקחים פיקוח שוטף על הניהול הכספי של המועצות האזוריות, ובמקרה זה - על מועצה אזורית מרחבים, או שכל העניין עלה במקרה לאחר שהתחיל להתגלגל בכנסת? ההסתבכות התחילה ב-1972 ונמשכת ארבע שנים. נניח שבשנתיים הראשונות לא יכולתם לעמוד עליה, אבל עברו כבר ארבע שנים. איפה הייתם כל השנים?

(ג) נראה לי חמוה מאד שכיום יש כאילו כיסוי פורמלי להסתבכות הכספית. איך פחאום קרה שהשיגו כיסוי פורמלי כביכול? האם הכיסוי הפורמלי בא בעקבות הדו"ח שלכם, בעקבות הגילויים? איך יוכל המושב לעמוד בהחייבויות האלה? איך אתם מחווננים לעמוד בהחייבויות אלה?

ע. הדר: העבודה עלתה 15.5 מליון ל"י. יש לכם הערכה על הסכום שמשרד השיכון יהיה שוחף בו בעול, אבל איך מתחלקת היתרה? איך אתה מתכוון להגיע לכך שהספרים יהיו מאוזנים בסוף השנה? אח מי יחייבו?

פ. גרופר: משרד השיכון נתן 6 מליון 171 אלף ל"י ולפי דבריו של חביב שרבה הוא חייב עוד 2.5 מליון ל"י.

ש. רותם: וואה החשבון כתב לי שאכך בושות המועצה אישורים ממשרד השיכון בדבר השתתפות בסכום נוסף של 2.5 מליון ל"י.

פ. גרופר: אם כן יש לנו ביחד כ-8 מליון ל"י - 670 אלף ל"י. מימון ביניים עד שיחזירו את החוב - כ-3 מליון ל"י. יוצא איפוא שמושב פטיש, דרך המועצה האזורית מרחבים, חייב 11 מליון ל"י ועוד משהו. אם נוריד מ-11 מליון ל"י אח ההשתתפות שהמושב כבר השתתף - מליון ו-107 אלף ל"י, מגיע החוב ל-9.5 מליון ל"י.

י. כהן: המושב חייב להחזיר את ההלוואות גם למשרד השיכון.

פ. גרופר: אני לא חושב שחוף כמה ימים, על ידי כך שמביאים שטות, יוכלו לעמוד בזה. מדובר בחקלאים שתלויים בגידולים, במחזוריים. מי ערב על השטות? קרה כאן דבר שאינו עולה על הדעת. איך זה יתכן? גם אני הייתי ראש מועצה, ועל כל אלף ל"י שלא בחציב הייתי צריך להביא אישורים מהממונה על המחוז. מה קרה פה? אפשר להוציא סכומי עתק ואתם אינכם יודעים מה קורה במועצה האזורית? ונוסף לכל החוב הגדול יצטרכו האנשים להחזיר גם משכנתאות. משרד השיכון לא נתן מענקים, הוא נתן משכנתאות. מה משרד הפנים עושה בנדון?

היו"ר י. הורביץ: למר רותם: המועצה למעשה תחת פיקוח שלך ושל בעל הבית. אני יכול לשאול - איפה היית אחת?

איפה היה ורדימון? המועצה התחייבה ונניח שמחר ייבחר ראש מועצה חדש שיאמר שמנימוקים שלו איננו רוצה לשלם 11 מליון ל"י. תלכו למשפט והשליח שלך יעמוד בחוב פתוח של 15.5 מליון ל"י, ללא רביית, לשנתיים כאשר הרביית כיום 32% וזה אומר מליון ל"י ויותר רק רביית כל שנה. איך חשלמו את הקרן?

היו"ר י. הורביץ:

רק בדצמבר השיגה המועצה כיסוי פורמלי של ניירות לשנתיים על חוב שאחה אחראי לו. מה הולך? אני רואה בזה מחדל חמור מאד של משרד הפנים ושל המחלקה שלך. רק בדצמבר נזכרו לקבל שטרות וזאת אחרי כל השעוריה שצמחה בכנסת, אחרי כל הצעקות שהיו בעתוננים שנה שלמה. איפה הייחס? אינני מבין מה קרה לכם? איפה היה רואה החשבון? אני רוצה לקבל אח הצילומים של הדו"ח של רואה החשבון. הלא כחוצאה מכל העניין יכול המושב לברוע תחיתו, אבל אני מדבר עליכם, על אלה שמינינו אותם לשמור על הכספים. לי ברור שלעניין זה יש השלכות כלכליות.

דרך אגב, כל הנושא שמועצה אזורית הופכת לקבלן הוא חריג. משרד השיכון לא נתקל בדבר כזה. השו צריך היה לאכוף אח רצונו על המחלקה, צריך היה לאכוף אח רצונו על אבני סרב.

ח. צפירי:

אני רוצה להתייחס למספר נקודות:
(א) בזמן שהייתי חבר ההנהלה בארגון קניוח הנגב פנה חביב שרבף להנהלה וביקש שיצילו אותו ויחננו לו 3 מליון ל"י עבור ביח-הספר. בהנהלה הוחלט כי במידה ויביא חתימות של כל החושבים בחחום המועצה האזורית מרחבים יחננו לו 3 מליון ל"י כערבות לקבלן שימשיך לבנות. לי נראה שהמועצה משחקת באותם 3 מליון ל"י לכיסוי הפורמלי לחובות של מושב פטיש.

(ב) לעצם החוב: אני לא יודע מה החוב משום שעד היום לא קיבלנו חשבון מן המועצה עבור הבחיים. ביום ששי פנה חביב שרבף במכתב אל כל החברים שבסופו הוא כותב: על מנת לבטל אח רוע הגזירה אבקש להגביר אח המאמץ להכניס מזומנים לקופת ועד המושב עד לקבלת חשבון הבניה. זאת אומרת, עד היום לא הוגש שום חשבון בניה לא למחזור הראשון, שנגמר לפני שנה וחצי-שנתיים, ולא למחזור השני שנגמר לפני שנה. למחרת פירסום העניין ברדיו, שהיה ביום שלישי, באו אלי בשמונה בבוקר וביקשו שאבוא לישיבת הוועד בעוד חצי שעה. באותה ישיבת ועד הוחלט להחזיר למועצה 200 אלף ל"י לחודש-בשטרות למשך שלוש שנים החל מאפריל. עוד באותו יום הלכו אנשי הכפר והחתימו את רוב תושבי הכפר שהם לא יוכלו לעמוד בזה וכל שטר שהמועצה מקבלת אין לו כל ערך. בכלל, הרוב המוחלט של החברים לא רוצים לשלם בחזרה, חלק מהם בצדק.

(ג) המצב עוד יותר חמור ממה שנאמר: לא רק שאין אישור של משרד הפנים על גובה הבניה בפטיש, אין גם אישור של וועד הכפר למועצה לנושא של הבניה בפטיש. אין שום החלטת ועד.

היו"ר י. הורביץ: אולי יש?

ח. צפירי: אין. צילמנו את כל הפרוטוקולים. עד לפני שנה אין שום החלטה כזו.

ש. רוחם: את הבנין שלך בנו?

ח. צפירי: כן.

ש. רוחם: לפני שנחח לבנוח למה לא שאלת אין נוחנים לך לבנוח בלי שתוכל לשלם?

ח. צפירי: עוד יותר חמור: לא רק שאין אישור אסיפת הוועד, אין אישור של האסיפה הכללית על הבניה ועל הכספים שיש להחזיר למועצה.

י. כהן: על השטרות שחתמו יש אישור?

ח. צפירי: רק ביום רביעי האחרון נחננו אישור לחת שטרות.

(ה) אני מבקש ממו רוחם לבדוק נושא נוסף: בגוף החוזים בין ועד הכפר למועצה חחום חביב שרבף מצד אחד יחד עם גזבר הכפר ומצד שני כראש המועצה. אין זה ייתכן?

ח. צפריירי:

חביב שרביץ אומר שלא היו קבלנים. אני מודיע שכן היו קבלנים, כמו שהיו קבלנים לכל המושבים במדינת ישראל. הקבלנים חיפשו את הבניה במושב פטיש כי היה מדובר בבניה של 80 בתים ביחד. סולל-בונה וקבלנים גדולים רצו לבנות בפטיש. אחר קבלן שבנה דרך המועצה בנה אחרי כן בתים דרך משרד השיכון.

אני מודיע בפה מלא: מבחינה משקית לא נוכל לעמוד בהחזר. בשום פנים ואופן לא נוכל לעמוד בו.

ח. שרביץ:

היות ואני שומר מסורת אפתח בסיפור מימי החנ"ך שמחאים למה שקורה במושב פטיש ובחברה הישראלית: מי שהיה שומר מצוות בסדום והיה עוזר לבניית הארץ היו באים הרשעים ומכים אותו עד זוב דם. כאשר היו באים למשפט היה השופט אומר לשומר המצוות: שלם לזה שהכה אותך שכו ידים על שהקיז ממך דם. לצערי הרב כך גם כאן בארץ-ישראל ובחברה הישראלית. עשינו מבצע ישראלי לאומי ממלכתי לפי התורה שינקנו מבן-גוריון ובנו. חבל שבן-גוריון לא חי ורואה איך חלמידינו, שהיו שוחפים לו בבניה בשנות החמישים, מתחילים להרוס את מה שבנו. לצערי הרב כל האנשים בארץ-ישראל מורעלת בשנים האחרונות ויש שחיות באלפיהן, אבל אפילו על סדום ביקש-אברהם למען עשה צדיקים, חמישה צדיקים. טוב איפוא שנברו את כל הנושא. מוטב שינצלו אפילו לא צדיקים למען צדיק אחד.

א. לבנבראון:

מה מטרה הדיונים שלנו בוועדה בקשר למושב? לפעמים יש לי רושם שכל הנושא הוא פנימי ואינו

נוגע לוועדה.

היו"ר י. הורביץ:

המושב במשבר חמור בגלל נוהלים לא סדירים ויש לכך השלכות כלכליות מובהקות.

א. לבנבראון:

מצבים דומים יש בוודאי גם במושבים אחרים.

היו"ר י. הורביץ:

אבל הנוהגים האלה קשורים למשדרי הממשלה. קשר בל ינחק. אבני אמו שאף מועצה אזורית לא קיבלה חפקיד של קבלן אלא במקרה זה ובהחלטות השר.

ח. שרביץ:

כשמדברים על מושב פטיש מזכירים את חביב שרביץ, אבל אני לא היחיד. למה הוזמנתי היחיד כשמן הליכוד הזמינו גם את צפריירי וגם את מוסביץ? למה לא מזמינים את ועד המושב שיחנו חשובה על בעיות המושב על פרטי פרטיהן? למה רק אני הוזמנתי? אני מבקש שלהבא, כאשר מדובר במושב פטיש, תזמינו את הוועד בהרכבו המלא, כולל המזכיר, כולל מזכיר המושב, שיוכלו לחת תשובות מדויקות. אני לא יכול לזכור הכל.

דבר שני: מוזמן לכאן חבר מושב אשכול שאינו נוגע

כלל לענין.

היו"ר י. הורביץ:

הוא נוגע למועצה האזורית.

ח. שרביץ:

אני לא חושב שזו צורה שמישהו מן המועצה יפנה ישר לוועדת הכלכלה. יפנה לממונה על המחוז.

י. כהן:

אחה תקבע את הנוהלים בוועדה?

היו"ר י. הורביץ:

בישיבה הבאה תביא אתך שני אנשים נוספים.

ח. שרביץ:

למען הדיון העניני אני מציע להפריד הפרדה גמורה בין המושב פטיש לבין המועצה. בסיבוב הראשון נדון על המועצה, בסיבוב השני - על פטיש.

בסוף 1972, החילה 1973 נכנסנו למבצע הבניה. לא עשינו את זה על דעת עצמנו אלא על דעת השר שרף, שהיה אז שר השיכון וחתמנו הסכם עם האנשים המוסמכים במשרד השיכון. המבצע היה - חיסול הבלוקונים וכלאגדנות. למבצע זה כדי שילדים לא ישנו שניים-שלושה במיטה.

ח. שרביץ:

אחה. עשינו חוזה עם משרד השיכון כדח משה וישראל, התחלנו לעבוד ופתאום באה עלינו מלחמה יום הכיפורים. אחרי המלחמה היו התייקרויות תלולות בשיעור 60%-70%. כל השנים היו סדרי החשלומים לקבלנים וסדרי החקבולים למשרד השיכון בסדרם במושב פטיש עד שקמה עלינו קבוצת האחים צפורי שעשו דין לעצמם: רוצים לבנות לבד. אז התחילו כל החקלות.

היו"ר י. הורביץ:

קרה פה דבר שכחוצאה ממנו עומדת היום המועצה האזורית בנושה בפני המושב, שישלם או לא ישלם, ודבר זה מסכן את דרכי הקיום שלו. דבר על זה ורק על זה.

ח. שרביץ:

לאחר שעשו חברים עשו דין לעצמם פשוט הקבלן אח הרגל ואוחה מועצה, שכולם משמיצים אותה, עזרה לאותם חברים. לא הספקנו להתחשב עם המושב קמה המהומה שעשו אותה חברים שלנו מן הליכוד וכחוצאה מכך באו אלינו מבקרים. המבקרים - שנתנו להם את מלוא העזרה - ישבו ובדקו. יום אחד אנחנו קוראים על הדו"ח של המבקרים בעחון ושומעים על כך בודיו, וזאת כאשר התחייבו מפורשות שאין לפרסם את הדו"ח ללא היתר מיוחד מאתנו עד שיקבל חוקף. במקרה זה לא נהגו המבקרים כך. ישבנו עם מר רותם והבהרנו לא את מה שהיה לנו להבהיר לגבי הדו"ח. מר רותם שלח את המבקרים כדי לראות אם הבהרותינו נכונות. הפעם עבדנו יחד עם המבקרים ושמנו יחד את הסעיפים.

היו"ר י. הורביץ:

איזה מבקרים?

ח. שרביץ:

המבקרים של מר רותם.

בביקורת החוזרת מ-17 בינואר 1977 משתחפים יוסי אליהוא ואני, יעקב רינגלשטיין, מורי - רואה החשבון שלנו ומנהל החשבונות שלנו, וגדעון מאס ופנחס שכטר - שני המבקרים שהוציאו גם את הדו"ח הראשון. לפי בקשת שכטר אח מאס נבדקו הנושאים הבאים:

1) אשראי מארגון קניות הנגב. בסעיף זה - 3,869,742,16 ל"י, וזאת לפי הסכומים שמופיעים ברוטיס של הנהלת החשבונות של הארגון. ההסבר לכך: בדגע שהעליות היו תלולות באנו ואמרנו לארגון שהמבצע הוא אזורי ומבחינה קופתית לא חייבת המועצה לסבול הכל. יש שתי ברירות: או להפסיק את הבניה בפטיש ואז המצב יהיה הרבה יותר גרוע, או לתת עזרה קופתית. אז באנו לידי הסכם עם ארגון הקניות. בסכום זה - כל עוד לא יתבהר המצב מבחינת החשלומים - מושב פטיש לא נוגע.

היו"ר י. הורביץ:

זה חוב שעומד מחוץ לשוטף?

ח. שרביץ:

הוא עומד פחות. זהו חוב של המועצה כלפי הארגון הנושא רבית.

היו"ר י. הורביץ:

ממת?

ח. שרביץ:

מלפני כשנה וחצי.

היו"ר י. הורביץ:

כמה רבית?

ח. שרביץ:

מיד אגיע לכך.

2) שטרות שנמסרו על ידי ועד המושב פטיש ביום 14 בינואר 1977 בסכום 5 מליון ו-500 אלף ל"י. לשאלה איך הגיעו השטרות, מחי הגיעו אחיחס כשנדבר על פטיש.

3) רבית והוצאות ניהול. הוצג מכתב של המועצה, מיום 76.12.76, אל ועד המושב פטיש לפיו חייב הרבית הינו על חשבון. בסוגרים נאמר באותו דו"ח שחייב שער הרבית הנהוג בחיוב שוטף ולא במבצע מיוחד. בנושא זה של הרבית אנחנו נוהגים במועצה לשלוח חשבון רבית לפי השנים. בשנים 1972, 1973 הייתה הרבית 11%; יותר מאוחר - 18%; השנה חתיה גבוהה יותר. אמרנו מראש: היות ובינתיים לא גמרנו את חשבון המבצע, יהיה זה על החשבון. בישיבת המועצה הקרובה נחליט מה יהיה שער הרבית.

בכמה חייב המושב על ידי ארגון הקניות?

היו"ר י. הורביץ:

נגיע לזה.

ח. שרבף:

הכוונה היא להביא לישיבת המועצה את כל הנושא הזה של המחיר שעלה לנו המבצע. יש כמה שיטות. שיטה אחת - לעשות חישוב של סך כל החקבולים במשך כל השנים ולראות כמה עלה כל העניין עם הרביית המועצה. זו עבודה של חודש-חודשיים, אבל צריך לעשות אותה בגלל הנושא הציבורי. אחר כך תחליט המועצה על ג'סטטה, שמשתתפים במבצע המעורב הזה ב-5% ואת היחור יצטרכו לשלם. בינתיים חייבנו אותם על חשבון הרביית הסופית כנהוג במימון שוטף.

גם בדמי הניהול אני חסיף תורתו של מר רוחם שלימד אותנו שנים רבות שהמועצה היא ארגון גג של הישובים לכל הפעולות. אם יש מבצע שוועד המושב אינו מסוגל לעמוד בו מבחינה ארגונית כלכלית עניינית, המועצה צריכה לעשות זאת בשמו ובאחריותו. כך נעשה גם כאן. אם אתה שואל אותי כראש מועצה אם לקחת דמי ניהול או לא, אני אומר: לא, אבל המועצה תחליט.

4) חיוב הרביית של הארגון למימון עזרה קופתית

הינו 32%.

האם הרביית חוייבה אחרונית ליום שמשכו את הכסף?

ע. הדר:

כן.

ח. שרבף:

ממתי החוב בארגון?

היו"ר י. הורביץ:

מלפני שנה וחצי.

ח. שרבף:

3.8 מליון ל"י צמחו לעוד מליון בשנה?

היו"ר י. הורביץ:

כן.

ש. רוחם:

כמה היום, לפי דעתך, חייבת המועצה לארגון?

היו"ר י. הורביץ:

כ-3. מליון ו-900 אלף ל"י. סכום זה כולל הכל.

ח. שרבף:

אבל זה עבור בית-הספר, לא לפטיש.

ח. צפרייר:

עבור בית-הספר יש הלוואות מכוונות והאוצר חייב לנו 10 מליון ל"י.

ח. שרבף:

כלומר, אתה מכחיש את מה שאומר צפרייר.

היו"ר י. הורביץ:

ח. שרבף:
ההערות בדו"ח: לדעת המבקרים היה צריך בעריכת הסכם ובאישורים פורמליים לעניין העזרה הכספית של הארגון וצריך היה לציין את מטרת העזרה; ב) לדעת ראש המועצה אין צורך בהסכם היות וזו עזרה קופתית, מה גם שעומס לא יפול על המועצה בהחשב בכך שהמבצע הוא אזורי אשר רוב פעילי האזור שותפים לו.

5) המושב חייב בחשבון השוטף כיחור הישובים.

6) אשואי קבלני אשר טרם נפרע מסחכם במליון

ו-240 אלף ל"י. סכום של כ-580 אלף ל"י צריך להיפרע עד 31.3.77, היחור - לחקופה ארוכה יותר.

7) הסכומים שמגיעים ממשוד השיכון ושצריכים להתקבל, כפי שמצויין בדו"ח מספר 1, מסחכמים ב-2.5 מליון ל"י. לדעת המועצה יתקבל הסכום הזה חוך חקופה קצרה.

מהו הסכום של 2.5 מליון ל"י?

ע. הדר:

מגיע לנו סכום של 2.5 מליון ל"י עבור מספר פרויקטים. עבור 8 בחים שבנינו לא שילם לנו

ח. שרביץ:

משרד השיכון עד היום.

כל זה במסגרת 15 מליון ל"י?

ע. הדר:

בדיוק.

ח. שרביץ:

על חלונה שהגשמו לשר עופר המנוח על שיטת החשלומים של משרד השיכון קיבלנו אסמכתה ביד שהסכום ישולם לנו עד סוף אפריל 1976. עד אותו תאריך לא שולם לנו הסכום מחוץ מספר סיבות: למהנדס המחוז היו בעיות עם משרד השיכון שנמשכו חודש-חודשיים, אחר כך חלה חודש-חודשיים.

נניח שהכסף הזה ישנו. האם בנוסף לכך יש לך תביעות על התייקרות?

ע. הדר:

מקובל שמי שחותם הסכם עם משרד השיכון מקבל עם חתימת החוזה 15%-20% עם התדמית הבניה עוד סכום מסויים וכך עד סוף הבניה. אם הקמת אח הבתים מדוע לא קיבלת עליהם אף אגורה אפילו אם יש מחלוקת עם מהנדס המחוז?

מ. חובלס:

2.5 מליון ל"י מחולקים לשלושה חלקים: חלק אחד - התייקרות של קבוצה א'; חלק שני - התייקרות של קבוצה ב'; חלק ג' - 8 הבתים של אלה שפעם רצו לחתום ופעם לא רצו לחתום.

ח. שרביץ:

כמה מגיע לך עבור התייקרות?

ע. הדר:

התייקרות מחולקות לשני חלקים: חלק אחד - הבניה הסטנדרטית המוכרת; החלק השני - הבניה מעל

ח. שרביץ:

לסטנדרט.

כמה מגיע לך עבור התייקרות במסגרת הסטנדרט?

ע. הדר:

במסגרת הסטנדרט אולי נזכה בעוד 300-400 אלף ל"י.

ח. שרביץ:

נניח תקבל 3 מליון ל"י או 6 מליון ל"י ואחרי השקעת 20 מליון ל"י. איך תכסה את השאר?

ע. הדר:

5 מליון ו-500 אלף ל"י בשטרות.

ח. שרביץ:

השאלה איך נמצא כיסוי מיני אחרי המהומה היא שאלה רציניות. לאורך כל הדרך היו בטחונות מן המושב: (1) החוזה בין המושב לבין המועצה הוא בדומה לחנאי החוזה שבין המועצה לבין הקבלן; (2) המחאה בלתי חוזרת לארגון הקניות לפיה נכנסו כל חודש 120 אלף ל"י לקופה. פירוש הדבר, האמירה שלא היו תחייבויות אינה נכונה. אלא מה? - בוגע שקמה המהומה הזדונו להחשבון עם המושב. דרך אגב, את ההחשבונות הסופית עם הקבוצה השניה גמרנו רק ערב הפירסום וכל המהומה.

לנושא השטרות: ראינו ש-120 אלף ל"י של ארגון

הקניות אינם מספיקים וצריך להשיג יותר. קיבלנו, אם כן, את הצעתו של חברנו צפירי.

היו"ר י. הורביץ: מחי?

ח. שרביץ: ב-14 לחודש.

ח. צפירי: אני התנגדתי.

היו"ר י. הורביץ: רק לפני ארבעה ימים הגעחם למסקנה שצריך כיסוי?

בנוסף להמחאות כלתי חזרות לאורך כל תקופת
הבדיקה.

ח. שרבף:

אמרנו: לאחר שמגיישים חשבון סופי למושב מן הדין

לתח כיסוי.

ראינו במכתב שלך לחברים שעד היום אין כיסוי.

י. כהן:

ח. שרבף:

קודם כל אמרנו שכיסוי חייב להיות. אחר כך
קיבלנו את הצעתו של צפריירי שיותר מ-200 אלף ל"י
לא נוכל לשלם. אמרנו: מוטב שחיה הסכמה פה אחד על 200 אלף ל"י מאשר
ההגה החנגדות, אפילו של אחד, ל-300 אלף ל"י. עשינו פרוטוקול, חתמו
ופחאום מסחובבים חברים מבית לבית ואומרים לאנשים: נכון שאין לכם כסף
לשלם? תחתמו. כל המהומה הזאת עשתה לנו נזק רב, אבל לשמחתי, לאחר ששלחנו
את המכתב, יש היום מחנדבים שמלכנים ללכת מבית לבית ולהשיג מזומנים.
אנחנו מבקשים מכם דבר אחד, ממלכת, לאומי, ישראלי: ביקורת עניינית -
זכותכם, אבל אל תיכנסו לעצמותינו בפטיש.

חשבונות בין המושב לבין המועצה: המועצה הגישה
לאורך כל השנה חשבונות ביניים למושב פטיש. לחברים לא הגשנו חשבון כי
היו החייקרויות שונות: אם אצל יהודי מסויים יצקו גג בינואר, המחיר
של מטר מרובע היה אז 1,000 ל"י; אצל זה שיצקו במאוס, מחיר מטר מרובע
היה 2,000 ל"י. זה שאצלו יצקו מאוחר יותר טוען שאינו אשם שאצלו החחילו
מאוחר ולכן לקחנו, על דעת כולנו, בורר שיקבע מפתח לחלוקת ההחייקרויות.
חלוקת החשבון לחבר מעכבת רק בשל דבר אחד: חוצאות הבורר.

מה לגבי הקבוצה השנייה?

ח. צפריירי:

ח. שרבף:
אמנם לגבי הקבוצה השנייה אין בעיות, אבל בישיבת
הוועד האחרונה אמרנו שלא ייתכן שהאחרונים יקבלו
חשבון והראשונים לא יקבלו אותו. רצוי לחכות לפסק דין הבורר ולהוציא
חשבון לכולם באותו זמן. אמרתי לבורר שיגמור מהר והוא הבטיח לי שתוך
שבועיים-שלושה יתן את פסק דין הבוררות. דבר נוסף: היות ואנחנו רוצים
לגייס כסף מזומן אמרנו שניחן לכל חבר את החשבון שהגישה המועצה, כדי
לעודד את החבר שישלם כמה הוא חייב לפני פסק הדין. הדבר יעזור לאסוף
מזומנים ולכן אני מבקש שלא תהיה פעולה נגדיה. בורר שאם באים לאדם
ואומרים לו שהוא לא יכול לשלם הוא מיד מוכן לחתום שהוא לא יכול לשלם.
זו שיטה לא טובה שהורסת את הישוב.

צריך להבחין בין הנוהלים, שנצטרך להגיב עליהם,
לבין העובדה שבהזדמנות זו רוצים אנשים לברוח

ע. הדר:

מן החשלוס.

מי מאתנו יכול לעמוד בחשלומים אלה?

ח. צפריירי:

אינני יודע, אבל אל תתפארו בנייר זה עם
החחימות.

ע. הדר:

אני לא מתפאר. אני חושב שצריך להביא את העניין
לאסיפה כללית.

ח. צפריירי:

זו לא בעיה להשיג רוב באסיפה לאי חשלוס.

ח. שרבף:

אחד האנשים שהציע להתנדב לגייס כספים חתם יחד
עם אביו שהם מתנגדים להחלטת הוועד.

ר. מזסבי:

אוחו אדם כבר הכניס 6,000 ל"י ראשונות לקופה.

ח. שרבף:

יש בלבול בנוגע לחלק של משרד השיכון שאין לו
כיסוי. האם אבני מחתים חוזה אישי עם הפרט או

ע. הדר:

באמצעות המושב?

ח. שרביץ: המועצה לא תחמה על אף אגורה אחת בכל הלוואות המליונים שקיבלו ממשרד השיכון. אלה הלוואות חקציביות שהחבר שילם. אבני לא מחתים אף אחד אלא את ועד האגודה.

מ. דרובלס: נכון שחוחמים ונותנים טכום אבסולוטי, אבל בוגע שעוברים את הסכום האבסולוטי הכפר משלם ולא משרד השיכון. אם משרד השיכון קובע 2,000 ל"י פר מטר ואחה בניח: 3,000, היחרה הולכת על חשבון הוועד.

י. כהן: למר רותם: אנחנו בעד זה שעם ישראל ישתחרר מן הבלוקונים ואנחנו חושבים שהפעולה שנעשתה במושבים היא ברוכה. קבעו קריטריונים של מטרים מרובעים של בניה לפי גודל המשפחה, שעל פיהם ניתן כסף בתנאים נוחים ושהתאם להלוואה זו ובהתאם לאפשרויות היו צריכים החברים לבנות. על סמך זה אני רוצה לשאול אותך מספר שאלות:

(א) טענת שההתקשרות בין המועצה לבין משרד השיכון לא עברה אתכם ולא קיבלה את אישורכם. האם אתה רואה בזה תקלה אצלכם?

(ב) ראש המועצה, שהוא גם יושב-ראש ועד המושב, לקח על אחריותו לבנות במושב פטיש מעבר לקריטריונים המקובלים ובסדר גודל כאלה שסיבכו את המושב בצורה שאין לה מוצא. האם אינך חושב שהעובדה שאדם עשה בשיחוקים - של ראש המועצה ושל ראש הוועד - נחוחם חוזה עלי קבלן, ללא אישורכם ובהתגדות אגף המינהל לבניה כפויח במשרד השיכון, מחייבת מסקנות?

(ג) שאלתי ולא קיבלתי תשובה: האם נראה לך שלמועצה האזורית יש מנגנון טכני או מנגנון ביצועי לביצוע פעולות כאלה או שבמקרה זה לקחה על עצמה המועצה ביצוע דברים בלי שום אחריות ובצורה שסיבכה את הכפר ואותה עצמה?

(ד) לכל העניין היבט אישי נוסף: מונח לפנד חשבון של מה ששילמה המועצה לקבלן. מן החשבון מסתבר שראש המועצה בנה לעצמו בית בסדר גודל שחורג מכל דבר מקובל. במפרעו ששילמה המועצה לקבלן היא שילמה עבור כל חבר סכומים בסדר גודל של 50-60 אלף ל"י, ואילו שרביץ העביר לקבלן מחשבון המועצה 200 אלף ל"י. כלומר, ראש המועצה מנצל את מעמדו ומעביר משאבים מן המועצה - שבלאו הכי אין לה כיסוי על כל הפרוייקט - לביתו שלו בסדר גודל שהם יותר מכפליים בהשוואה לשאר החברים. יש לכך היבט אישי וציבורי המחייב את משרד הפנים להסיק מסקנות.

פ. גרופר: למר רותם: האם נכון שכאשר ראש מועצה חורג מהחוק, אינו מקבל אישורים על פעולות, כספיות בעיקר, ומושך כספים מקופת המועצה הוא אחראי לכך אישית וצריך להחזיר את הכסף?

ו. מוסבי: אני אחד מתוך השלושים שאינו חייב על הקמת ואני אחד מתוך העשרה שלא בנו דרך המועצה. אספתי חתימות, כי אם מחר יפרעו את השטרות זה יחייב גם אותי בו בזמן שהמושב לא בנה לי בית.

היו"ר י. הרוביץ: כלומר, אתה שואל מה דין החברים שלא בנו באמצעות המועצה.

מ. דרובלס: למר רותם: האם המועצות האזוריות ממונות גם על הבניה במושבים? במקרה שהן ממונות, האם הן יכולות לבנות דברים שאין להם כיסוי תקציבי? אם כן, יכולה מועצה אזורית לעסוק גם בחחום הבניה למגורים דהייחא חריגה מבחינה תקציבית, מה עושה משרד הפנים כדי שדבר כזה לא יקרה?

כמה מענקים קיבלה המועצה ממשרד הפנים בשלוש השנים האחרונות ומה הרבית ששילמה המועצה בגלל הסחבנות בבניה? יכול מאד להיות שעל מנת לתת שירותים לאנשי המועצה השחמשה המועצה במענקים שקיבלה לכיסוי הרבית על הפעולות הבלתי חוקיות.

מ. דרובלס:

אם אמנם היו חריגות בבניה והמועצה השתמשה במענקים שקיבלה למתן שירותים לאזרחים כדי לשלם דבית קצוצה, מה חושב משרד הפנים לעשות בקשר לאותו אדם שביצע דברים אלה? האם משרד הפנים אינו חושב שאותו איש שעומד בראש המועצה צריך היה לקחת חופש עד לגמר בירור כל הפרשה?

א. אבטבי:

למר רוחם: בדו"ח הראשון נכתבו דברים חמורים. אחר כך בא מטמך זה שעליו חתומים מבקרים של משרד הפנים. האם משרד הפנים סבור שזה המטמך שמבטא את המצב והוא סומך ידו על הביקורת שבמטמך זה?

ע. הדר:

למר רוחם: הדבר המוזר בעיני הוא שהעדכון של כל הנתונים שעליהם חתומים המבקרים נכון לחאריך שלפני יומיים-שלושה. איפה הייתה הביקורת שלכם כל הזמן? באיזו שיטה אתם עובדים שרק אחרי שקמה הסערה הגדולה הובא העניין לעדכון? מה מידת הביקורת שלכם על חפקוד המועצה? האם מישהו יקפיד שמושב פטיש אכן ישא בכל הוצאות הרביח בגין משיכת הכספים?

ש. רוחם:

אמתי.

ע. הדר:

איך ישא המושב בעומס הזה?

האם יש לפי דעתך סחירה בעובדה שאדם ממלא שתי פונקציות - יושב-ראש ועד המושב ויושב-ראש המועצה? לנו נראה שיש בזה פתח לבעיות.

במקרה שלפנינו המועצה חתמה עם הקבלן, ועד המושב לא חתם והחבר לא חתם. נראה לי שמבחינה חוקית העניין לא סגור ויכולים לעמוד בפני אבסורד שאנשים יאמרו: לא חתמנו, לא ביקשנו, קיבלנו בית במתנה. ואז גם אי אפשר להראות חתימה, כי אין חתימה.

איך זה ייחכך שהמועצה הסתבכה בסכומים גדולים כל כך בלי הנחיות שלכם ובלי התראה ליושב-ראש המועצה שאסור לו לנהוג כך?

ח. צפירי:

למר רוחם: במידה שיוכח כי 3.8 מליון ל"י שניתנו למועצה עבור בית-הספר הועברו לארגון קניוח הנגב, מה תהיה חשובתכם על הדו"ח?

י. רחמני:

יש הסתבכות חדשה בנושא הבניה הכרוכה בהשקעה של עשרות מליוני ל"י שחביב שובך עומד לקחת מכספי ציבור ולהשקיע בהקמת מרכז כפרי במועצה האזורית מרחביה בשעה שיש לנו בפועל מרכז כפרי קיים כם על התשתית - מים, חשמל, צנרת וביוב.

אני מבקש שמר רוחם יבדוק את הנוהלים של מר שובך. זה חשוב לא פחות מענייני הכספים והבניה.

ש. רוחם: למה חכיתם עד עכשיו?

י. רחמני: כתבתי עשרות מכתבים.

ש. רוחם:

הבעיה צריכה להתחלק למספק חלקים: א) הנושא הפורמלי, הנוהלי של אישור התקשרויות, תקציבים וכו'; ב) המימון ושימוש בכספי המועצה; ג) החתיבות פטיש כלפי המועצה האזורית.

השאלה העיקרית שנשאלה פה הייתה: איפה היה הפיקוח של משרד הפנים? נכון שנעשו כאן פעולות שלא קיבלו את האישור הפורמלי החוקי כפי שנחוי. חלק מן החירויות בעניין זה אפשר לקבל, חלק אי אפשר לקבל. למעשה יכולה רשות מקומית לקבל אשואי מבנק או מכל מקור אחר למשך שנה הכספים בלי שהיא זקוקה לאישור ולהחזיר זאת עד סוף השנה, כך אומר החוק. צריך לקבל אישור להלוואה שמעבר ל-31 במאוס. קורה שלוקחים מפועה

ש. רותם:

ובסוף השנה מחברר שאי אפשר לשלם. על כך יש ביקורת של מבקר המדינה ושלנו. על חוזים הקשורים עם כל פעולה של המועצה האזורית חייבים לקבל אישור וזה לא נעשה במקרה זה. מובן שזה לא בסדר.

אני לוצה להעיר על הפיקוח של משרד הפנים ואני מצטער שאהיה חייב להגיד דברים קשים שמכוונים אלי קצת גם לחברי-הכנסת. אני רואה החמוטטות כלליה של המנגנון הממשלתי בזמן הקרוב ביותר. אנחנו מפגרים כיום בביקורת על הרשויות המקומיות בארבע שנים. חמש שנים כבר אין מחלקה לביקורת במשרד הפנים. אנחנו לא יכולים לקבל שום עובד, אנחנו לא יכולים לקבל עובדי הנהלת חשבונות לרשויות המקומיות. למועצה האזורית מרחבים לקחנו רואה חשבון שינהל את החשבונות וצריכים לשלם לו כמו בשוק החופשי, פי עשרה ממה שאנחנו משלמים למנהל חשבונות. אנחנו לא יכולים לקבל עובדים בגלל מדיניות השכר שקיימת כיום במדינה. בשוק החופשי מקבל מנהל חשבונות משכורת שלוש-עשרה, דרגות גבוהות, ואילו אנחנו - בקושי משכורת אחת. למרות כל המכרזים שעשינו אין לנו מחלקה לביקורת כבר חמש שנים. לחצתי בעניין זה ומבקר המדינה עזר לי על ידי כך שלפני שלוש-ארבע שנים, באחד הדו"חות, העיר על כך שרואה החשבון לא הפעיל את סמכויותיו. בשנת 1975 קיבלתי הסכמה למנות רואי חשבון שיפעלו עבורי ובאותה שנה מיניתי את רואי החשבון שכטר את מס לבקר את חשבון המועצה האזורית מרחבים. בינואר 1976 הגישו לי רואי החשבון את הביקורת על שנת הכספים 1973 שבה לא היתה עדיין שום פעולה כמעט בקשר לפטיש. בינתיים היתה סערה גדולה, גם בכנסת, והתנפלות על משרד הפנים כיצד הוא מינה רואי חשבון ללא הנוהלים המקובלים, היו שאלות, היו הצעות לסדר היום - זה היה לפני שנתיים - ואחר כך בכל זאת קיבלה הוועדה של הכנסת את עמדת משרד הפנים. יחד עם זאת, לאור מה שקרה, מינינו ועדה ציבורית שצריכה לאשר את ההצעות למינוי רואי חשבון.

מה היתה הטענה?

י. כהן:

שלא מפזרים מספיק את העבודה בין רואי חשבון צעירים.

ש. רותם:

רק לפני שבוע ימים, לאחר התלבטויות שונות עם לשכת רואי החשבון הצלחתי להשיג מהם הסכמה למינוי 51 רואי חשבון ואנחנו מדלגים על שנת ביקורת אחת כדי לבדוק את החשבונות של שנת הכספים 1975. ויתרנו על בדיקת שנת הכספים 1974 ואנחנו בודקים רק מספר רשויות מקומיות.

מסיבה זו לא יכולנו לדעת על כל הפעולות שנעשו במועצה ללא האישור הפורמלי של החוזים. לו היו החוזים באים לאישור אפשר היה לדעת על הפעולות. היות והחוזים לא באו לאישור ואת הדו"ח הכספי לא בדקנו עדיין לא ידענו דבר בנושא זה עד שקמה הסערה בוועדה זו. בישיבה אחת השתתפתי, מישיבה שניה קיבלתי את הפרוטוקול, והבטחתי ליושב ראש הוועדה שאברר את העניין על ידי רואה חשבון.

הנקודה העיקרית עבורי היא זו: האם השתמשה המועצה בכספי המועצה, שקיבלה אותם בהלוואות, למימון העבודות שנעשו או השתמשה לכך בכספים אחרים וכמה עלה הדבר למועצה? בהתאם לצו המועצות האזוריות, במקרה שאין הסכם בין הוועד לתושבים אני יכול לחייב את המועצה בכל הוצאה שעשתה בשביל הוועדה. אפשר להטיל הוצאה זו על הוועד, והוועדה לפי סמכותו, יכול להטיל את המסים על כל אחד.

זה לא נכון, אלה לא מסים מוניציפליים.

ע. הדר:

יש חוק האומר שרשות מקומית שמוציאה הוצאות עבור פעולות שאנשים ביצעו יכולה לגבות את ההוצאות בחזרה. לפי החוק הקיים זה ניתן להיעשות ומבחינה זו אני שקט ויש לי כיסוי פורמלי.

ש. רותם:

אני מצטער מאד על שהדו"ח הראשון פורסם. היה זה נייר עבודה, היו לי הרבה שאלות לרואי החשבון ובישתי מהם לברר מספר דברים.

איך אפשר לפוסם דבר כזה?

א. זילברברג:

החיקים מונחים אצלנו על השולחן. לא חקרתי אף פעם את צינורות האינפורמציה של העתונות, אבל אני יכול לשער מאיזה מקור באה ההדלפה.

ש. רותם:

ביקשתי מדואי החשבון השלמות וקיבלתי השלמות, אבל גם אחרי ההשלמות יש לי מספר שאלות שאני צריך לשאול אותם. הטלתי על דואי החשבון - וזו עיקר המטרה שלנו - לקבל דיווח מדויק כמה כסף הוצא מכספי המועצה לבנין הבתיים ולא חשוב לי אם המועצה קיבלה זאת כהלואה ממקום אחר או כאשראי מארגון עקניות - ולעשות לי חישוב לפי אותם שיעורי רביח כדי לחייב את פטיש בכל ההוצאה הזאת. מסיבה זו אמרתי בחילוח דברי שהחוב הכללי לא יהיה 15.5 מליון ל"י אלא יגיע קרוב ל-20 מליון ל"י, אם אני מביא בחשבון רבית ממוצעת של 30% במשך שלוש-ארבע שנים. אנחנו נחייב את פטיש, וכאן לאחשוב לנו אם יש שטרות מפטיש או לא.

דרך אגב, במועצות אזוריות מקובל שמחייבים את

הוועד המקומי בעד ההוצאות.

על שירותים מוניציפליים גרידא, לא על בניה.

מ. דרובלס:

גם על שירותים וגם עלובניה.

ש. רותם:

גם על בניה לפרט?

י. כהן:

קשה להבדיל, כי אף פעם לא מופיע הפרט.

ש. רותם:

יכול להיות שיש כאן חריגה ואני מקווה שנקבל

את הדו"ח בהקדם.

מה הטלת על דואי החשבון לבדוק?

י. כהן:

הטלתי עליהם להגיש לי חשבון מדויק כמה חייב היום המושב פטיש עבור ההוצאות עם כל מה שקשור

ש. רותם:

בכך. כמו כן ביקשתי לברר מה היו ההוצאות המיוחדות של המועצה, מעבר להוצאות הרגילות עבור השירות, לביצוע אותו פרויקט. גם את זה אני רוצה לחייב.

למה שנאמר כאן בקשר למילוישתי פונקציות על-ידי

אדם אחד: למרות שאין הנראה בחוק האוסרת שראש ועד יהיה גם ראש מועצה צריך לדעת, מבחינת ההיגיינה הציבורית, להבדיל בין שני החפקידים.

הייתי מציע למר שרבף למסור את חפקיד יושב-ראש הוועד בהקדם למישהו אחר.

או את החפקיד של יושב-ראש המועצה.

י. פרנק:

אני מחכוונך להציע לשר שלי לחקן את צו המועצות האזוריות על מנת שבעתיד לא תוכל להיות זהות

ש. רותם:

בין שני התפקידים האלה.

בקשר לאחריות אישית, שזו נקודה חשובה מאד: לאחר

מקרה שארע באחת העיריות בארץ נתעוררה השאלה מה מידת האחריות האישית של הרשות המקומית. נערך על כך דיון במשרד המשפטים בדוג גבוה ביותר וכל אנשי המשפט הגיעו למסקנה שאין אחריות אישית על אופוציה שלמה למעט מקרה שמישהו רשם לא נכון חשבונות ועל ידי כך נגרם נזק לרשות המקומית. המחוקק גם האנגלי, רצה לקבוע כי מאחר וזו שליחות ציבורית, הציבור הוא שדן אותו אחר כך על מעשיו. יכול להיות דבר אחר: אם נעשתה פעולה בזדון ועל ידי כך נגרמו נזקים, אפשר לחבוע את האדם לפי פקודת חוק הנזיקין, אבל משרד הפנים אינו יכול לעשות דבר.

בחקנון אגודה שיחופית כתוב שאם אחד מן המנהלים לא נהג כשורה הוא אחראי אחריות-אישית.

מ. דרובלס:

בחקנון המושב פטיש אפשר לקבוע כך, אבל משור
הפנים, הממשלה, לא יכולים לחבוע אותו לדין בקשר

ש. רותם:

למה שעשה כראש המועצה.

גם כשראש המועצה פעל בניגוד לחקנון שלכם?
גם כשקיבל הלוואות או ביצע הלוואות בלי הממונה

פ. גרופר:

על המחוז?

כן.

ש. רותם:

אם כן, זה הפקר.

פ. גרופר:

במקרים כאלה שראש המועצה או ראש רשות מקומית
פועל בניגוד להחלטת המועצה או הרשות או ללא
החלטה מובן שהוא אחראי כלפי המועצה או הרשות המקומית. במקרים כאלה
יפנה צנודאי שר הפנים לחברי המועצה, יפנה את חשומח ליבם ויאמר להם
שכל עוד לא יחקנו את המצב הוא לא מוכן לתח למועצה אף פרוטה. עד עכשיו
לא היה דבר כזה במציאות שלנו.

ש. רותם:

איש אחד יכול להביא נזק של מליונים על המדינה.

פ. גרופר:

כל חבר-כנסת וכל חבר ממשלה גם הוא יכול לגרום
לכך על ידי הצבעה מסוימת. ההכרעה אחר כך היא

ש. רותם:

בידי הציבור, וזו דמוקרטיה.

הסנקציה שלכם היא שהשר יכול להמליץ בפני המועצה
או לומר שלא יתן מענקים אם ימשיכו במצב.

י. כהן:

אפשר גם לפרש באופן מאד צר את מה שכחוב בחוק.
בחוק נאמר שהשר יכול לפזר מועצה כאשר היא לא
ממלאה את חפקידה. במקרה כזה אפשר לקרוא למועצה ולומר לה שעליה למנוח
ראש רשות שינהל את הענינים לפי החוק ואם המועצה בוחת מישהו שאינו
מנהל את הענינים לפי החוק פירוש הדבר שהמועצה לא ממלאה את חפקידה.
מקרה כזה לא עמד בשום מבחן משפטי, אבל באופן מעשי היו כבר מקרים בהם
הביאו לכך שהמועצה בחרה בראש מועצה אחר והדברים באו לידי תיקון.

ש. רותם:

משרד הפנים יכול גם שלא לאשר חקציב.

מ. דרובלס:

אפשר להביא את המועצה למצב שלא תוכל לפעול.

ש. רותם:

לפי הדו"ח שקיבלתי עד עכשיו לא ראייתי אם במקרה
זה יש מקום לכך. כשיהיו הדו"חות הסופיים ונראה את החמונה הברורה ידון
בענין שר הפנים ויסיק מסקנות מה יש לעשות.

מה לגבי מענקים שנחנו למועצה?

מ. דרובלס:

אין לי כאן כרגע.

ש. רותם:

הבטחתי בתחילת הישיבה שאעביר לוועדה את הדו"חות,
אבל לפי הסדר המקובל - גם אצל מבקר המדינה - לא מעבירים נייר עבודה
שמכילים המבקרים במקום לפירסום אלא רק את הדו"ח הסופי. למעשה קיבלתי
את הדו"חות כנייר עבודה ומאחר שיש הרבה שאלות הייתי מבקש מחברי הוועדה
לא לבקש ארחת ממני.

את המסמך הסופי תביא לנו?

י. כהן:

כן.

ש. רותם: